

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolalaisen ja karjalaisen hengen vaalija ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 44 • Perjantaina 5. marraskuuta 2004

55. VUOSIKERTA

Irtonumerohinta 1 €

**LAATUA
EDULLISUUTTA
AMMATTILAISelta**

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/
kivi-istutustyöt
- Sormuksien
valmistus
- Ja nyt myös
lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ**KELLOLIIKE****Juhani Lankinen Ky**

Kauppalankatu 2, Loimaa
Puh. (02) 763 2760
(Kaupungintaloa vastapäätä)

Tuttuja vieraita

Viimeisin iskujoukko. Mauri-ukki ja Pirkko-mummi sekä 11 tulevaisuuden toivoa. Vanhimman, Marin sylissä on nuorin, Netta.

Kuka olet?

Nimeni on Mauri Erik Rastas, syntynyt saunassa pahnnpohjimmaikseksi v. 1935 Riekkalan kylässä.

Sukututkimuksellisesti jännä pikkuseikka on, että yllättäen ruotsinkielinen Erik onkin syntymätodistuksessa Eerik, mutta olen varma, että oli aiottu Eeriksi, koska suomalaisia ollaan ja se ns. etunimitahti on sellainen. Rastas-suku on vanhin evakkoon lähtenyt suku Riekkalassa. Suora esi-isäni oli Yrjö Rastas, joka ilmaantuu Riekkalaan vuoden 1685 savuluettelossa, so. veroa maksavien isäntien luettelossa. Hänestä polveutuvat kaikki Kurkijoen ja Hiitolan Rastat. Maksan piiraskahvit sille joka keksii, mistä Yrjö on tullut, tosin veikkaan Viipurin Maalaiskuntaa, missä oli 1600-luvulla Rastaita.

Isäni oli Väinö ja äitini Maria (os. Lattu) Hiitolasta Nehvolan kylästä. Kaksi veljeäkin oli, Arvo ja Reino, mutta eivät ole enää keskuudessamme. Vaimo Pirkko on helsinkiläistyttyjä, ja kolme lasta sekä oikeastaan 11 lastenlasta. Asumiskierto on kait tavanmukainen, ensievakko Viitasaarelle: toinen Ilmajoelle. Isä heikentyneen terveytensä takia ei halunnut jatkaa raskasta maanviljelijän työtä. Lapsuus, nuoruus ja alkuaikä meni Helsingin Laut-

tasaareissa ja sitten Espoossa, viimeksi Vermossa, joka on Espoota, vaikka posti tuleeikin Helsingin puolelta.

Mitä Sinulle kuuluu?

Vapaa-ajan ongelmia ei ole, mutta tietysti ikä alkaa painaa ja kaikenikäiset rempat rynkittyvät. Monella tapaa saan kiittää lääkärin taitoja, että tässä vielä ketkutellaan ja suuta soiteetaan. Eläkkeellä olen ollut vuodesta 1991, kun terveys petti “nuoren” miehen.

Minkälaista työtä olet tehnyt ja missä?

Sotakaverinsa oli kuulemma sanonut isälleni: “Pane nyt edes se nuorin poikasi kouluun”. Niin sitten mentiin aina diplomi-insinööri-tutkintoon asti. Alkuperäinen erikoistuminen oli teknillinen fysiikka, ja siitä vielä ydintekniikka, mutta kun ydinvoimalaitoksia ei silloin vielä paheemmin rakennettu, ajautuin lääketieteellisen ydinfysiikan ja elektroniikan (potilasvalvontalaitteita) puuhiin. Lopulta löysin itseni tietokonehommista ja eläkkeelle lähdin ATK-päällikkönä. Kaikki nämä olivat Instrumentarium Oy:n piirissä. Sen minkä

vastikään amerikkalainen suuryhtiö osti. Siis karski liike-elämä kotimaassa ja ulkomailla on antanut pohjaa ajattelutavalleni.

Harrastukset?

Taitaa olla tyypillinen tapaus sekin. Työ ja perhe -valitettavasti tässä järjestyksessä - veivät kaiken ajan. “Oikeita” harrastuksia ei oikeastaan ollut, paitsi että kaikki vapaa-ajat ja lomamat käytettiin matkustamiseen. Sopoteltassa on 5 hengen perhe kiertänyt Suomea ja Eurooppaa runsaasti. Myöhemmin “taso” tietysti nousi asteittain: huvilateltta, asuntovaunu, kaikenikäiset majat, hotelli, kohteet ympäri maailmaa. Ulkomaat kiinnostivat, vaikka jo työmatkoja oli paljon. Kesämökki Lopella oli ja on aika “haastava” kohde.

Kun eläke-aika alkoi, olin aika “pihalla” mitä tehdä, kun järki sanoi että jotain pitää puuhata, eläkeläisenkin. Houkutuksesta aloin sukututkimuksen, johon sitten viehätyn ja paneuduin koko kapasiteitillani. Siitä sitten “poiki” kiinnostus Kurkijoen ja Karjalan historiaan, Internetin hyväksikäyttöön sekä omalla - ko-

vasti laajentuneella (www.kolumbus.fi/rastas/) - että Kurkijoen sivustolla (olen siis se www.kurkijoki.fi:n ns.webmaster), ja kaikenikäiseen näihin liittyviin puuhiin, esim. Hiitola-Kurkijoen sukututkimuspiiri. Lastenlasten puuhien videokuvaus ja siihen liittyvät valmistellut filmiesitykset ovat viime aikoina olleet pääkohteina.

Luottamustoimet?

Tähän liittyen on mainittavissa vain, että olen toiminut Kurkijoki-Seuran johtokunnan jäsenenä ja ol-

lut sen puheenjohtajana kaksi vuotta, ja jokunen vuosi em. sukututkimuspiirin johtoryhmässä. Nyt on voimassa Kurkijoki-Säätiön hallituksen varajäsenyys.

Mitä karjalaisuus merkitsee Sinulle?

Tämä on monitahoinen seikka, josta pitäisi laajasti ja rehellisesti keskustella. Itselleni on valitettavasti ja selvästikin käynyt niin, että lapsuus ja nuoruusaika - jolloin vaikutteet imeytyvät tehokkaimmin ihmiseen - tuli vietettyä täysin erilaisessa ympäristössä. Alkuun vaikutti lauttasaarelaisuus ja espoolaisuus voimakkaasti. Kyllähän vanhemmat puhuivat Karjalasta runsaasti, mutta siinä oli ehkä liikaa katkeruutta, joka kammokutti nuorta miestä.

Jälkiviisautena todettakoon että menneiltä polvilta unehtuivat tulevat polvet. Mielestäni ihan järkikin sanoo, että tulevaisuuteen on satsattava resursseja - muutoin tulevaisuutta ei hevin ole. Tuonpa esille tästä syystä varoittavan esimerkin, josta saattaa joidenkin mieli pahoittua, mutta jota en haluaisi enää nykyään tapahtuvan. Siis, joskus kauan sitten - “nuorina miehenä” - menin vaimon kanssa kurkijokelaisyhdistyksen joulujuhliin. Odotimme - ehkä itsekkäästi - mukavaa sosiaalista kes-

kustelua karjalaisten ihmisten kanssa, mutta - mitä vielä - saimme olla kuin “orvot pirut Kalajoen markkinoilla”. Masennutti ja sa- petti, eikä sitten pitkään aikaan moisia yrityksiä tehty.

Myöhemmin sukututkimuksen kautta - ja huom. voimalla - kiinnostus uudelleen heräsi omiin juuriin. Tässä todettakoon, että nykyajan ihmisellä on yleensä monia “-suuksia”, jotka kilpailevat ko. ihmisen sielusta. On lauttasaarelaisuutta (nuoruusvuosien takia), on monia harrastushulluuksia, esim. vaikka golfin peluuta, TV:n tölläminen, kirjojen lukeminen jne. Ne kilpailevat rajusti sieluista. Tällöin pitää yksinkertaisesti kysyä, mitä karjalaisuus todella antaa ihmiselle? Millä se kilpaillee? Näihin pitää tulla rehelliset vastaukset, koska muuten syntyy huonoja toimintatapoja, kun “vastustajaa” ei tunneta. Mielestäni meille karjalaisille karjalaisuus antaa suurimerkitykselliset juuret, mutta valitettavasti vain kadonneesta kotiseudusta. Ah - kuinka paljon helpompaa on esim. Helsinkiin muuttaneen vaikkapa savolaisen harrastaa juuriaan. Eli karjalaisen on ymmärrettävä karjalaisuuden mielestäni heikko ja heikentyvä kilpailutilanne ja toimittava suunnitelmallisesti sen mukaisesti.

Mikä on karjalaisuuden päämäärä?

Ainoa realistinen päämäärä on mielestäni karjalaisuuden säilyminen. Mitkä ovat sen perusteella karjalaisuuden tavoitteet? Itse näen tärkeiksi vain kaksi, mutta ne ovatkin sitten kriittisiä, eli jos niissä epäonnistutaan, päämäärä ei toteudu. Ensiksi on karjalaisten juurten tajuaminen eli tietoisuus vanhasta kotiseudusta. Toisena on karjalaisen kulttuurin ja perinteen 100% tallentaminen. Valittuina toimintastrategioina, eli millä keinoin pää-

JATKU SIIVULLA 4

Nykyistä Lopottia. Kuvattu Kurkijoen sillan eli Opiston sillan yli. Silta näyttää aika vaatimattomalta. Kurki-Hotelli on oikealla ja sillan jälkeen tie menee Elisenvaaraan (vasemman) ja Sortavalaan.

Kurkijokelainen

5.11.2004

Ku ympär kayvvää, nii yhtee tullaa

Täällähän sitä taas ollaan. Eli on ympäri käyty ja jälleen yhteen tultu. Olen juuri vastaanottanut Kurkijokelaisen päätoimittajan tehtävät, kun edellinen päätoimittaja lähti kohti uusia haasteita ja jätti pallin vapaaksi.

Haluankin tässä lausua kaikkien meidän lukijoiden puolesta lämpimät kiitokset Maire Soiluvalle tämän panoksesta ja innokkaasta asenteesta lehtemme kehittämisessä. Maire toi tullessaan tuoreen näkökulman lehden jo ehkä vähän kalkkeutuneeseen olemukseen. Hänen aikanaan myös toimitus muutti uusiin tilaviin tiloihin Loimaan keskusta. Niin ikään nykyaika tiedonsiirtoineen linjoja pitkin tuli Kurkijokelaisen arkipäivään. Maire Soiluva toimi myös Kurkijoki-Säätiön asiamiehenä, joten työsarkaa riitti. Kiitos, Maire, tuosta kaikesta.

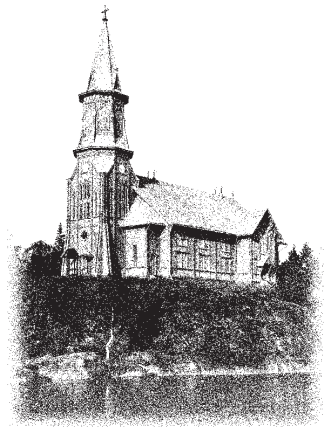
Monelle lukijalle olen tuttu ennestään, sillä minulle kertyi yli neljä vuotta Kurkijokelaisen päätoimittajana 1990-luvun loppupuoliskolla. Silloin viimeiseksi luullun ”minun” lehteni julkaisemisesta on kulunut jo yli viisi vuotta. Sinä aikana Kurkijokelainen on menettänyt monta monituista lukijaa ja ahkeraa avustajaa, mutta se on myös saanut paljon uusia lukijoita, joille en ehkä ole yhtä tuttu.

Toivotan koko sydämeistäni tervetulleiksi kaikki entiset lehtemme kirjoittajat jatkamaan arvokasta työtään lehtemme hyväksi sekä toivon, että saisin paljon uusia avustajia. Kaikki ns. pöytälaatikokirjoittajat voivat hyvin aloittaa julkisen kirjoittamisen Kurkijokelaisessa, sillä kynnyks ei todellakaan ole korkea. Rohkeasti vain mukaan tekemään lehdestämme edelleen ”Suomen Parasta”.

Raija Hjelm

Hartaus
Pyhäinpäiväksi 6.11

**Tiet kaikki
kerran kulkee,
porteille
kirkkomaan**

Alkavan talven matala aurinko siivilöi säteitään puiden lomasta. Huuru peittää puiden oksat, tiaisen nariseva laulu ja vikkela pyrähtely kertoo talven tulosta. On ihmeen kaunista ja hiljaista. Kevyt valkoliljojen tuoksu viipyy vielä ympärillämme. Kirkonkellojen heleä sointi kiirii yli metsikön. Jäätynyt maa rapsahtelee askelten alla. ”Tiet kaikki kerran kulkee, porteille kirkkomaan, ja hauta meidät sulkee kätköönsä ajallaan (virsi 243).”

Laulun lomasta kuuluu kärryn pyörien rahinaa. Arkun ympärillä heitä on kuusi ja muut siellä takana, kukin omalla paikallaan. Voin vain aavistella sitä ajatusten ja muistojen määrää, joka saatossa on mukana. Saattoväen suussa maistuu ikävän ja kaipauksen, kiitoksen, helpotuksen ja syyllisyyden kyynelten maku.

Hetken kuljemme ja sitten kärryn pyörien rahina vaikenee. Kantajat kulkevat kumarassa. Hartaasti arku painuu maan uumeniin. ”On maasta meidät luonut, Jumala jokaisen, ja Kristuksessa tuonut, jo uuden luomisen. Kun täytymystä ajan, soi taivaan pasuuna, saa henki jälleen majan, kirkkaassa ruumiissa.” Laulu lohduttaa ja antaa vahvoille tunteille ilmaisia. Aika pysähtyy hetkeksi. Lastenlapset heittävät ruusunsa arkulle. Luopumisen työ saa juuri tällä hetkellä vahvasti konkreettisen muodon. Lapiot rapsahtavat pinnalta jäätäneeseen hiekkakasaan. Kun ensimmäiset lapiolliset putoavat arkun kannelle, kuuluu onttoja kumahuksia. Merkillisellä tavalla niiden kaiku saa vastauksen ihmisen sisimmässä. Jokainen lapiollinen tekee totta sanoista: ”Maan tomua sinä olet. Maan tomuun sinä palaat.”

Virret, psalmit ja Raamatun ajatukset antavat sanoja sille toivolle, että kuolema on portti uuteen. Kristillisessä hautaan siunaamisessa avautuu kerta toisensa jälkeen se näky, että läheisen lähtö on kuin esiripun heilahdus. Raja tämän- ja tuonpuoleisen välillä tuntuu ohuelta. Suru avaa sielumme silmiä näkemään jotakin siitä, mitä arki ja kiire peittää alleen.

Viipyminen pyhäinpäivänä läheisten muistoissa ja kiireetön vaeltelu hautausmaan puistikossa liittää meidät siihen kokemukseen, että elämä ei ole vain tässä. Me kuulumme yhteen, sukupolvet ennen meitä, nyt on meidän vuoromme ja sitten tulevat he, jotka kulkevat meidän jälkeemme. Tässä saatossa me kuljemme, huulillamme rukous: ”Nyt kun maa kääriytyy pimeään, ajattelen, Jumala, sinun taivastasi. Siellä elämä hehkuu kirkkaana lakastumatta koskaan. Auta minua avoimin mielin kuolemaan, mitä sanasi puhuu Isän kodista...Suo, ettei kaipaus Isän kotiin katoaisi sydämeistämme. Anna sen säilyä siellä kuin kevään odotuksen. Tässä toivossa me jäämme sinun turvalliseen käteesi (Kotien rukouskirja).”

Kerttu Venäläinen

Kuolleita

Rakkaamme

**Vilho Johannes
NENONEN**

s. 06.09.1930 Kurkijoki
k. 21.10.2004 LAS

Kertokaa Karjalaan liitävät linnut
kumpuni kukilta kuiskaus tää:
Vaikka polkuni kauaksi kotoa kulki
Karjalan sineen sieluni jää.

Kaikesta kiittäen
Kerttu
Pekka, Marine ja Mikael
Kerttu ja Pentti
Eero
Eija perheineen
Muut sukulaiset ja ystävät

Taivaan enkeli valkosiipi
otathan Ukon kädestä kiinni.
Mikael

Ystävällisenä kutsuna ilmoitamme, että rakkaamme siunataan haudan lepoon Oripää kirkossa sunnuntaina 7.11.2004 klo 12.00, minkä jälkeen vietämme muistotilaisuuden Oripään seurakuntatalolla.

Rakkaamme

**Sirkka
AHLGRÉN**

s. 21.12.1931 Kurkijoki
k. 17.10.2004 Alastaro

Kiittäen ja ikävöiden
Aarne
Kari
Minna ja Henric
sisaret ja veljet perheineen
muut sukulaiset ja ystävät

”Näin vain ajattelkaa:
Olen siirtynyt rauhaan
lepäämään.
Silti teidän olen,
lähellenne jään.
Tallettakaa menneen
parhaat muistot,
unohtua muiden antakaa.
Kuin ennen voimissain
te minut muistakaa.”

Siunaus toimitettu läheisten saattamana.
Lämmin kiitos osanotosta. Kiitos myös kaikille Sirkkaa hoitaneille ja myötäeläneille.

Lämmin kiitos Teille kaikille, jotka kunnioittitte rakkaamme

KAUKO TAPIO LEHTISEN

Muistoa ja otitte osaa suruumme.

Marja ja pojat perheineen

NIMIPÄIVÄT

pe 5.11. Reima
la 6.11. Pyhäinpäivä,
Ruotsalaisuuden päivä,
Kustaa Aadolf (liputuspäivä)
su 7.11. Taisto
ma 8.11. Aatos
ti 9.11. Teuvo
ke 10.11. Martti
to 11.11. Panu
pe 12.11. Virpi
la 13.11. Ano, Kristian
su 14.11. Isänpäivä,
Iiris (liputuspäivä)
ma 15.11. Janika, Janita

Muistettavaa

– Turun Karjalainen Näyttämö esittää näytelmän Rapsodia Paakelin kylästä (vähän lyhennettynä) Turun Karjalatalolla, Itäpellontie 2, tiistaina 9.11. klo 19 ja tiistaina 16.11. klo 19. Liput 8 euroa, sis. väliaikakahvit. Kesto noin 1,5 tuntia. Tied. Helena Aro puh. 040-703 3120.

17.11.04 Kurkijokimuseolla järjestetään jälleen

VALOKUVA-TALKOOT

klo 11-17. Ohjelmassa on kuvien järjestämistä ja kiinnittämistä taustapahveille. Työn lomassa tarjotaan kahvia ja pientä syötävää. Tervetuloa mukaan myös uudet talkoolaiset! Ennakkoi ilmoittautumista pyydetään puhelimitse 050-403 6050/Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net

Nöyrimmät kiitokseni luottamuksesta

Uusvanha
Kurkijokelainen
Raimo Savolainen

Luterilaisuutta juhlitaan Martin päivänä 10.11.

Luterilaisen Kulttuurin Säätiö haluaa juhlistaa uskonpuhdistaja Martti Lutherin nimipäivää 10.11. konsertilla, jonka ohjelmistossa on suomalaisia virsiä ja Luther-oopperan säveliä. Juhllassa Myyrmäen kirkossa Vantaalla klo 19.30 puheen pitää säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja piispa Wille Riekkinen.

Juhlakonsertissa esiintyvät Erja Wimeri, Merja Wirkkala, Jorma Hynninen ja Esa Ruuttunen laulu, kapellimestari Kari Tikka, piano ja professori Erkki Tuppurainen, urut. Katsauksen pitävät teologian tohtori Hannu Vapaavuori ja professori Erkki Tuppurainen ja juhlapuheen Kuopion piispa Wille Riekkinen.

Kurkijokelainen

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus

Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoimna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta satuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)

Etusivu **60** centtiä/mm

Muut sivut **45** centtiä/mm

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä. Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksoisnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

TI LAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail:
toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSOP 523900-4897

Sivunvalmistus:
Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

Onks tietoo KYSYMYKSET?

1. Kuka oli Suomen ensimmäinen itsenäisyytemme aikana syntynyt pääministeri?
2. Kuka kirjoitti ensimmäisen suomenkielisen romaanin?
3. Millä nimellä Pohjois-Atlantin liitto Suomessakin paremmin tunnetaan?
4. Minkä niminen on islamin uskon jumala?
5. Kuka kuuluisuus on kotoisin Lepikon torpasta Pielavedeltä?
6. Minkä kaupungin ulkosaatama on Mäntyluoto?
7. Mitä tarkoittaa, kun sanotaan ihmisen kuuluvan paarialuokkaan?
8. Mikä on reliefi?
9. Kuka Suomen presidentistä on toiminut lähettäläänä sekä Tukholmassa että Moskovassa?
10. Missä yleisurheilulajissa Matti Kekkonen saavutti SM-pronssia vuonna 1953?

Erika Häkli 100 vuotta

Erika Häkli Loimaalla 100-vuotispäivänään.

Erika Häkli (ent. Puputti, s. Heinonen) täytti syyskuun 22. päivänä Loimaalla Kartanonmäen vanhainkodissa peräti 100 vuotta. Hänen tyttärensä Martta Vaara Askolasta lähetti äitinsä kuvan ja omien tyttäriensä Arjan sekä tämän lasten ja Merjan sekä tämän lasten ja lapsenlapsen kunnianosoituksen 100-vuotiaalle rakkaalle mummulle. Kuvaa, jossa olisi kaikki viisi polvea, me emme saaneet julkaistavaksi, ainakaan vielä.. Oheisen runon on kirjoittanut Merja.

100-vuotiaalle mummulle

Vaikka et huomaisi syksyn tulleen,
se värittää maailmaa sateenkaaren lailla.
Vaikka et tietäisi, missä olet,
voit kulkea nuoruuden pihamailla.
Vaikka et tuntisi vierellä olijaa,
voit tuntea turvaa, olla pelkoa vailla.
Vaikka et tietäisi vuosien määrää,
luku suuri on, niin kuin vain sata voi olla.
Ja vaikka ei kukaan tulevaa tiedä,
niin vuotesi kasvavat muiden lailla,
sillä vaikka et minua muistakaan,
olet minulle rakas ja tosi aina.

Pyhäinpäivänä

Pyhien yhteys

Pyhäinpäivä on sulautuma kahdesta juhlasta, kaikkien pyhien päivästä 1.11. (Festum omnium sanctorum) ja kaikkien uskovien vainajien muistopäivästä 2.11. (Commemoratio omnium fidelium defunctorum). Siten muistelun kohteena ovat sekä kaikki kristikunnan marttyyrit että muut uskossa Kristukseen kuolleet. Sana pyhä ei kuitenkaan viittaa vain kuolleisiin. Jokainen Kristuksen oma on pyhä. Hän on uskossa osallinen näkymättömästä pyhien yhteydestä. Päivän perinteinen evankeliumi onkin Jeesuksen vuorisäärnän alussa oleva autuaaksijulistus. Uskontunnustuksen mukaan pyhät muodostavat yhteyden, johon voimme näkymättömästi liittyä.

Pyhäinpäivän rukous

Rakas Jumala.
Kiitos, että olet kanssamme
kaikissa elämämme vaiheissa.
Huolehdit meistä, kun olemme aivan pieniä.
Kannat meitä, kun kasvamme.
Kiitos, että myös tämän elämän päätyessä
pidät meistä huolta
ja kutsut meidät taivaan kotiin.
Lohduta meitä, kun on surun aika.
Anna meidän aavistaa jo täällä jotakin taivaan kirkkaudesta.
Auta meitä luottamaan Jeesukseen
kaikkina päivinämmme.
Kuule meitä hänen rakkautensa tähden.

Ken tietää?

22.10. julkaistun kuvan miehistä on löytynyt kuvia kirjoista Muistojemme Kurkijoki ja Kurkijoen historia IV. Lehden kuvassa tämä Vöyrin sotakoulun kurkijokelaisten ryhmä on hieman toisessa järjestyksessä. Ylärivissä vasemmalta 1. Väinö Sikiö, 2. Eemil Soikkeli Huutomäestä, 3. Juho Hartikka Aromäestä, 4. Pekka Kiiski Elisenvaarasta. Alarivissä vasemmalla 1. Juho Kiiski Oksentiinmäestä, 2. Eemil Helle 3. F. Jääskeläinen, 4. V. Karhu. Kuva on otettu vuonna 1918. Kiitos jälleen tarkkaavaisille lukijoille!

Missähän nämä lapset ovat asettuneet kuvaan? Lienevätkö pojat ja tyttö sisarusksia?

Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla: kurkijokimuseo@auria.net

Kuva Kurkijokimuseon kokoelmasta

Seuratoimintaa lounaisrannikolla

Viime torstaina 28.10. oli Raisiossa 45-vuotispäivät. Raision Karjalaiset ry oli tullut keski-ikäiseksi, mitä piti tietysti juhlia. Seuran jäsenistössä on kolme kurkijokelaista, joista Aune (s. Vehviläinen) pyysi minua kertomaan lehdellemme tästä tapahtumasta. Itse taitaa olla liian ujo kirjoittamaan.

Seura on vireä ja oikein karjalainen, kuten odottaa saattaa ja tunnelma oli sen mukainen. Ruokaa saatiin, runonlausuntaa kuultiin,

puheita pidettiin (sisältäen historian havinaakin), kahvit juotiin ja laulettiin. Meitä ”ulkopaikkakuntalaisia” oli kutsuttu Aurasta ja meidät kaksi naantalilaista parhaina ystävinä, niin juontaja-puheenjohtaja Riitta ainakin sanoi. Meidän lisäksi me kutsuttuihin kuuluivat pappi ja johtomies kunnallispolitiikasta rouvineen, että ei seurassa ollut moittimista.

Jatkuvasti pidämme raisiolaisten kanssa yhteyttä, ja päätapahtuma on vuoroin

järjestämämme kesäinen retki luontoon. Raisiolaisia tosin on paljon enemmän kuin meitä täällä Naantalissa, mutta mepä olemme vanhempia, ja seurammekin on jo yli 60-vuotias. Vaan eipä se haittaa, hauskaa on auralaisten ja naantalilaisten olla noin nuorten ja iloisten ystäviä. Hyvää jatkoa ja pitkää ikää raisiolaistenkin karjalaisseuralle!

Rakel Toivanen,
sihteeri Naantali

Loimaan karjalaseuran puheenjohtaja vaihtuu

Loimaan Seudun Karjalaseura ry:n syyskokous pidettiin keskiviikkona 20.10. Loimaalla. Kokoukseen osallistui 13 seuran jäsentä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Arvi Heinonen ja sihteerinä Saini Repo.

Seuran uudeksi puheenjohtajaksi valittiin Eino Hyvönen, varapuheenjohtajana jatkaa Martti Repo. Erovuoroiset hallituksenjäsenet Ulla Lamminaho,

Lauri Veijalainen ja Hannele Piiparinen valittiin uudeleen seuraavaksi kolmivuotiskaudeksi. Eino Hyvösen tilalle hallitukseen valittiin nykyinen puheenjohtaja Alli Kihlanki.

Karjalaseuran hallitukseen kuuluvat lisäksi Taina Suvila, Markku Sihvonen, Arvi Silvennoinen, Maija Levonpää ja Saini Repo. Tilitarkastajiksi valittiin Eero Tynkkynen ja Reino Parviai-

nen ja helle varamiehiksi Kari Kiiski ja Kari Äikää.

Naistoimikunnan vetäjäksi valittiin Maija Levonpää. Muiksi jäseniksi nais-toimikuntaan valittiin Ritva Rastas, Eevi Kemppinen, Airi Heinonen ja Saini Repo.

Seuran toiminnasta ilmoitellaan Kurkijokelaisessa ja Loimaan Lehdessä.

Noormarkun karjalaisia luotsaavat tutut henkilöt

Noormarkun Karjalaseuran syyskokous pidettiin lokakuun 18. päivänä Osuuspankin kerhohuoneella. Läsä oli noin parikymmentä jäsentä. Kokousta johti Veikko Suutari, ja pöytäkirjaa piti Pauli Muurinen.

Hyväksyttiin toimintasuunnitelma tulevalle toimikaudella ilman mutinoita. Ensi vuonna osallistutaan yhteistyöhön kunnan, seurakunnan, Karjalaisseurojen Satakunnan piirin, Karjalan Liiton ja muiden yhdistysten kanssa tarpeel-

liseksi katsomallamme tavalla ja aina tilanteen mukaan.

Seuran puheenjohtajana jatkaa Veikko Suutari, varapuheenjohtajana Pauli Muurinen ja sihteerinä Terttu Ketola. Rahastoa hoitaa Eila Myllys.

Erovuoroiset hallituksenjäsenet Eeva Hämäläinen ja Kyösti Koppi jatkavat tehtävissään, Virran tilalle valittiin Jokinen. Muut hallituksenjäsenet ovat Mailis Kangasniemi, Marja-Leena Perttula, Raili Pörsti, Jouko Hämäläinen ja

Lilja Särkölä. Naistoimikuntaa johtaa Raili Pörsti, vapaa-ajanlautakuntaa Pauli Muurinen ja Jouko Hämäläinen sekä ohjelmatoimikuntaa Terttu Ketola ja Aino Koppi.

Jäsenmaksut sekä arpa- ja kahvirahat pidetään ennallaan. Ilmoitus- ja tiedotuslehtinämmme pidämme edelleen paikallislehtiä. Antoisaa tulevaa toimivuotta.

Aino Koppi
Söörmarkku

Mie muistan, muistat sie! - Tarinateatteria evakkomuistoista 7.11. ja 12.11.

Evakkous on tänä vuonna ollut esillä monella tavalla. Evakkojen kokemukset ovat esillä Mie muistan, muistat sie! –esityksessä Karjalatalolla. Esityksen ohjaa näyttelijä Eeva Litmanen ja hänen lisäkseen siinä esiintyy muita karjalaisjuurisista näyttelijöitä.

Muistelu on kuudenkymmenen vuoden aikana muodostunut vahvaksi osaksi karjalaisuutta. Jokaisella meistä on omat Karjalaan liittyvät muistonsa. Erityisesti evakkouteen liittyvät muistot ovat olleet Karjalatalolla marraskuussa esitettävän Mie muistan, muistat sie! -tarinateatteriesityksen pohjalla. Esityksen on ohjannut Eeva Litmanen ja siinä näyttelevät

Karoliina Franck, Anja Haadenmaa, Kirsi Ylijoki ja Teemu Ojanne. Työryhmä muodostuu eri-ikäisistä karjalaisjuurisista teatterialan ammattilaisista. Anja Haadenmaa matkasi itse evakkona Karjalasta, muiden isovanhemmat puolestaan olivat evakkoja. Joten kosketuspintaa evakkouteen on heistä jokaisella.

Esityksen pohjana on käytetty Uudenmaan karjalaisseurojen piirin kulttuuritoimikunnan muutama vuosi sitten järjestämän evakkomuistojen keruun pohjalta koottua kirjaa ”Kävit sie? Näit sie? Muistat sie?”. Sen koskettavat tarinat saavat nyt uuden äänen, kun näyttelijät lukevat muistoja ja tekevät evakko-

kokemukset jälleen eläväksi. Esityksessä evakkomuistoja sävyttävät lisäksi Larin Parasken laulettu runot sekä tekstien lomassa kuultavat musiikkikappaleet. Runonlaulannasta vastaa Anja Haadenmaa ja musiikista Teemu Ojanne.

Mie muistan, muistat sie! -tarinateatteriesitykset Karjalatalon juhlasalissa sunnuntaina 7.11. klo 17 sekä perjantaina 12.11. klo 19.

Lisätietoa ja lippuvaraukset Karjalan Liitosta, p. (09) 7288 170 tai toimisto@karjalanliitto.fi

Pääsylippujen hinnat: aikuiset 15 e, Karjala-kortilla 14 e; nuoret ja opiskelijat 7 e.

JATKOA SIVULTA 1

määrää kohti mennään, voi olla useampiakin, mutta mielestäni tehokkaimpia ovat yleinen ja käytännön-läheinen panostaminen tulevaisuuden asioihin, verkostuminen, modernien tiedotustapojen käyttö, tuki sukututkimukselle jne.

Mitä karjalaisperinteitä edelleen ylläpidät elämässäsi?

Jäljellä on enää ruokaperinne, joka sekin supistuu valikoimaltaan, sillä sekin kilpailee kaiken maailman pizzojen kanssa. Korostaisin taas kilpailuasetelmaa perinteistä. Monista “vanhoista” asioista nuorkarjalainen on varmaan kiinnostunut, mutta pelkäänpä, että ei kuitenkaan käytännössä sellaisia oteta käyttöön, eli perinteestä tulee pelkkää museotavaraa.

Oletko käynyt kotiseutumatkoilla? Miksi? Mitkä ovat olleet kokemuksesi matkalla?

Olen kerran käynyt Kurkijoella, Viipurissa useammin. No - pitihän syntymäpaikkaa käydä katsomassa. Velimiehen kanssa käytiin. Sekin oli tyypillinen suunnistustilanne. Velimies vanhoi että hyvin löytyy, muistaa kaikki kivet ja kannot, mutta kun Riekkalan Käräjämäelle päästiin, niin hänen suuntavaistonsa meni maisemien muuttumisen takia ihan sekaisin.

Harhailun jälkeen todettiin kotitalon paikalla olevan venäläisen “datsan” eli siirtolapuutarhamökin, jonka perustuksiin oli käytetty “staraja doman” eli “vanhan talon” perustuksia. Sen kertoi paikalle tullut “datsan” omistaja Igor Lasasen (ent. Riekkala) kerrostoista. Yhdessä siinä Igorin kanssa konjakit napattiin. Surku juttu kokonaisuudessaan. Omenapuut olivat ilmeisesti alkuperäiset, mitään muuta positiivista ei ollut havaittavissa.

Toista kertaa en hevin lähde, sillä näkemästäni vain tulin ja varmaan tulisin entistä vihaiemmaksi. Maisemat siellä ovat todella kauniita, mutta kulttuurin aineisto on lähes joko

itseksensä tuhoutunut tai taroituksella tuhottu. Ei ole mieltä ylentävä näky sellainen ränsistyneisyys ja ilmeinen välinpitämättömyys. Suomen-karjalaisen aineellisen kulttuuriperinnön pohja tuhoutuu vääjäämättä - vain muisto jää jäljelle, sekin vain, jos asia hoidetaan.

Kerro joku muistosi Karjalasta.

Mitä nyt pikkupoika muistaa - ei paljon mitään. Elisenvaaran suurpommituksen pommikoneet muistan, niitä laskettiin 54 kpl lentävän ylitsemme Laotokalle. Teki poikaan vaikutuksen, kun isä teki sähköjen puutteen takia “kynttilät” omenista, joihin koversi kolon ja sinne voita ja tikku sekä tulta perään. Kolmas muisto on, kun olin äidin vanhempien luona Nehvolassa “huollettavana”, kävin siellä kansakoulua ja sieltä kerran oikaisin kevätalvella peltohankien ylitse ja putosin ojaan ja kastuin. Katri-mummo hoiti vilustumista piittinällä, so. sulatella sokerilla, ai - kun teki hyvää.

Kerro kokemuksiasi tai muistojasi evakkomatkasta. Tai mitä muistat kerrotun asiasta.

Siitä en muista mitään, enkä muista edes vanhempien kertomuksia. Luultavasti evakkomatkat ja -paikat olivat kelvolliset olosuhteisiin nähden. Tai ehkä ikäviä asioita ei haluttu erityisesti kertoa. Hauskempi tapaus, jota vesissä silmin naurettiin, oli kun veli oli vienyt ratsastamalla Helsinkiin jonnekin rautatien sivuasemalle tuodun hevosemme ostajalle. Kun Polle näki ensimmäistä kertaa eläissään raitiotievaunun, se pillastui ja porhalsi sellaiseen vauhtiin, että veli oli pelännyt kuollakseen sitä menoa, ennenkuin kaikki ratikasta muistuttavat olivat hävinneet Pollen näköpiiristä.

Onnellinen lapsuusmuistosi?

Jaa-a. Sitten kun oltiin muisti-iässä, ehkä siinä 10 vuotiaasta alkaen, oli elämä vielä aika ankeata, josta ei

erityisiä onnellisuuksia ole jäänyt mieleen.

Mitä ajattelet Karjalakysymyksestä?

Meikäläisellä on em. kotisivulla aika laaja selvitys Karjala-kysymyksen eri vaiheista. Sieltä voi joko suoraan tai rivien välistä todeta ajatteluni asiasta. Lyhyesti sanottuna: Venäjällä ei ole mitään merkkejä, että siellä olisi aikeita luopua ryöstösaaliista, pikemminkin päinvastoin, sillä Venäjä sitoo Karjalaa taloudellisesti itseensä koko ajan lisää. Muutenkin mahdollisuudet sopimusteitse ovat =0. Jos joku Karjalassa asuva venäläinen sanoo, että olisi hyvä päästä Suomen yhteyteen, tarkoittaa se sitä, että pääsisipä Suomen sosiaalitoiminnan yms piiriin. Eli, ei kannata hakata päätänsä siihen seinään, vaan käyttää sitä päätä karjalaisen kulttuurin mahdollisimman tehokkaaseen tallentamiseen. Se on paljon hyödyllisempää Karjala-työtä kuin ryssänvihan - sitähan se on - lietsominen. Kun Karjalan kulttuuri ja historia on 100% talletettu, on tulevilla sukupolvilla hyvät aseet puolustaa Karjalan asiaa.

On onnetonta, että suomalaisten ryssänviha pääsi otsikoihin. Sinänsä venäläiset - paremminkin Venäjä - itse ovat syypäitä suomalaisten asenteeseen, joka mielestäni kuitenkin on

Kotitalon maisemissa ennen sotia. Kuvassa Väinö, Maria, Arvo ja Reino Rastas sekä pahnanhohkimainen.

enemmän pelkoa kuin vihaa. Joka tapauksessa tällainen asenne ei aja Karjala-kysymyksen asiaa eteenpäin Venäjän puolella.

Miten olet kokenut oman karjalaisuutesi? Miten se on vaikuttanut elämääsi?

Erityisesti karjalaisuudesta ei ole ollut mitään haittaa eikä toisaalta erityistä hyötyä. Tilanne lieinee sama kuin minkä tahansa muun “-laisuuden”, vaikka loimaalaisuuden. Eikä ole - huom. erityisesti - vaikuttanut elämääni, paitsi tietysti evakkoon lähtö oli järäisyttävä murros.

Mitkä ovat tärkeimmät asiat elämässäsi?

Perhe.

Miten olet siirtänyt perinteitä seuraaville polville?

Kyseeseenhan on jäänyt vain ruokakulttuuri, siis tekemällä ja tarjoamalla Karjalaisia perinneruokia. Koska perinteiden säilyttämisessä naisväellä on aina ollut ja on edelleen ratkaiseva rooli, niin piirashommia joulun alla, ketjun ollessa (äitini-) vaimo-tytär-tyttärentytär, on todella mukava katsella.

Perinteiden siirtäminen sinänsä on melko vaikea ajatus. On taas olemassa kilpailutilanne, miten karjalaista kulttuuria ja perinnettä voi myydä, kun kilpailijoina on kaiken maailman harrastukset kaikkialta maailmasta - siis eräänlaisista globalisoitumista. Ja uudella polvella on oma esim. espoolaisuutensa. Tässä on selvä myyntitilanne, miten perustelen, että karjalainen perinne on parempi kuin espoolainen. Museotavaraa nuori polvi ei ota niin vain omakseen.

Miten sinun mielestäsi perinteitä pitäisi säilyttää?

Parasta olisi kysyä nuorisolta itseltään, miten he haluaisivat asiassa toimittavan. On ollut masentavaa

nähdä, kun yli kuusikymppiset yrittävät miettiä ohjelmaa johonkin tilaisuuteen, joka on kohdistettu alle kolmekymppisille. Lisäksi uskoisin, että avoin keskustelu mahdollisimman laajalti karjalaisten piirissä perinteiden säilyttämisen tavoitteista ja toimintatavoista olisi hyödyllistä, sillä ilmeisesti on suuri joukko runsasta tietoa ja taitoa omaavia mutta hiljaisia karjalaisia, jotka eivät uskalla tuoda kykyjään esille. Niin siten tehtävä jää suhteellisesti ottaen suppeiden ja “sisäänpäinlämpiävien” yhdistyksien - paremminkin niiden hallituksien - harteille. Eräs karjalaisten hankala asetelma on maantieteellisesti laajalle levinneisyys, jota korostaa keskuspaikan eli kotiseudun puute. Tätä ongelmaa pienentäisi modernin tiedonvälitystekniikan käyttö, so. sähköpostit ja Internet, mutta esim. sähköpostin käyttö on järkyttävän heikkoa, mikä todistaa nuoren polven erittäin valittavaa poissaoloa toiminnasta.

Tästä tuleekin mieleen, miten tärkeätä on nuoren polven esillesaanti. Olen valitettavasti ollut havaitsevinani, että vanhat parrat roikkuvat sitkeästi päättävissä elimissä, hallituksissa jne, vaikka nuori polvihan se pitäisi saada niihin toimintasuunnitelmia laatimaan ja niistä vastuuta kantamaan. Kyllä ne osaavat asiat vähintään yhtä hyvin kuin me vanhat parrat. Tietysti tässä on taustalla huoli karjalaisuuden tulevaisuudesta, muu rönsyily on vähemmän tärkeätä. Nuori polvi on se tulevaisuus, mennyt aika meni jo.

Käytännössä, joka tapauksessa, ehdottomasti oleellista on tieto! Nykyään vieläpä niin, että pitää olla tietoa tiedosta. Katso-kaapa miten moderni nuori polvi toimii. Jos sille tulee jostain syystä tarve saada tietoa jostain asiasta, se menee Internetiin katsomaan, mitä siellä on asiasta. Nykyään nettilinjat ovat jatkuvasti auki. Kirjahylly on hankalampi, eikä aina ole tarvittavaa kirjaa edes hankittuna. Internetissä on tietoa ällistyttävän monesta

asiasta ja -ah - kuinka helposti ja nopeasti tiedon saakaan esille. Esim., jos golfia harrastaa, golf-kentistä ja pelaamisesta on julmetusti asiaa. Minä ostin lihansyöjäkasvin ja totesin sen hoidosta netistä löytyvän suomeksikin mahdottoman mukavasti neuvoja. Ja jos ei tietoa löydy suoraan, kysyä voi useimmiten. Eli yksinkertaistaen: jos Kurkijoesta ei löydy tietoa Internetistä, moderni nuori polvi katsoo, että Kurkijokea ei ole olemassakaan.

Mitä mieltä olet Kurkijokelainen-lehdestä? Mitä muutoksia siihen ehdotaisit, tai juttuaiheita, joista haluaisit lehdestä lukea?

Kurkijokelainen-lehti on mahtava ja poikkeuksellinen saavutus omalla sarallaan. Jos nyt ajatellaan koko Suomen tai vain pääkaupunkiseudun kannalta, lehdellä on - ymmärrettävästi - aika vankka loimaalainen leima. Se tietysti johtuu esim. pääkaupunkilaisten kirjoittajien puutteesta. Siispä kaikki pääkaupunkilaiset kirjoituksia kirjoittamaan. Ajan kuluessa kurkijokelaisten jälkeläiset leviävät ympäri maailmaa. Tälöin lehden tulisi sisällöltään palvella myös laajempia piirejä.

Ehkä tiukkana sukututkimuksen harrastajana toivoisin lisää hyviä selvityksiä eri kurkijokelaisten ja hiitolalaisten sukujen vaiheista, mieluummin alkuvaiheista, koska sukututkimuksen edetessä muinaisuuden suuntaan esi-isiä eli “uusia” sukuja löytyy aina vain lisää. Ja ne ovat siten laajalti yhteisiä ja sitä kautta yleiskiinnostavia.

Minkälaisia tulevaisuuden suunnitelmia/ haaveita Sinulla on?

Puuhaa on niin paljon, ettei siinä suunnitelmia kerkiä tehdä. Haaveena on maailmanympäri-matka.

Kenelle haluat lähettää terveisitä?

Rastaan suvulla on jäseniä hajallaan ympäri maailmaa, kuten varmasti monella muulla kurkijokelaisella. Niille kaukaisille - paremminkin, kaukana asuville - sukulaisille tahtoisin terveiseni lähettää.

Kenet haastat seuraavaksi haastateltavaksi ja miksi?

Toivoisin, että Suomen ulkopuolella asuvat kurkijokelaiset tai kurkijokelaisjuuriset kirjoittaisivat itsestään. Mutta Suomessa asuvista heidän haasteen Ville Laaksolle.

Ja lopuksi?

Lausuntoni ovat tietysti provokatorisia ja liikemiesmäisiä. Mutta jos näitä tärkeitä asioita hyssytellään, ei synny kunnon keskustelua eikä hyödyllistä toimintaa.

Kotitalon paikka nykyään. Igorin mukaan “datsaan” oli käytetty vanhan talon “fundament” ja “material” eli kelvollisia kotitalon osia. Kuvassa Igorin vaimo, joka lahjoitti meille tomatteja puutarhasta.

Toivo Arola lähti 6-vuotiaana ensimmäiselle evakkomatkalleen Kurkijoen Saareksen kylästä. Toiestakin evakkoonlähdstä on jo 60 vuotta. Suurimman osan elämänsä Toivo Arola on asunut Vampulassa länsisuo-malaismaisemissa. Hän on menestynyt hyvin. Hänen Vampulaan perustamansa Arolan Höyläämö työllistää tällä hetkellä perheenjäsenten lisäksi kymmenen vierasta. Vetovastuu yrityksestä on omalla pojalla markulla.

Vampulalaisen Toivo Arolan, 70 v., vanhemmilla Jalmari ja Ida (s. Kosonen) Arolalla oli pieni peltotila Kurkijoen Saareksen kyläsä. Maat ulottuivat Parikkalan rajalle. Kurkijoen kirkonkylälle oli matkaa noin 30 kilometriä.

- Isä oli kätevä käsistään. Kun hän teki hevoselle länget, niin ne olivat sopivat hevosen olkapäille. Isän käsistä syntyivät reet, kärryt, työkalut sekä koko joukko kotitalouden tarve-esineitä. Lisäksi hän kävi kolmella eri kansakoululla opettamassa käsitöitä, kertoo haastateltavani Toivo Arola.

Toivo Arola oli 6-vuotias, kun perhe joutui lähtemään ensimmäiselle evakkomatkalleen. Matka kulki Uuraisten, Loimaan ja Parikkalan kautta takaisin kotiin Saarekselle.

- Uuraisilla olimme kesän 1940. Talossa, missä asuimme, oli puutarhamansikoita kasvamassa, ja talon tyttäret kävivät niitä sieltä keräilemässä. Kerran isä sanoi heille: ”Anna nyt yks mansikka maistaa.” Tytär antoi ainoansa, ja isä ja äiti söivät sen puoliksi. Meille muksuille ei jäänyt mitään, muistelee Toivo Arola huvittuneena.

Saarekselta höyläämöyrittäjäksi Vampulaan

Toivo ja Kyllikki Arola viettävät nykyään hyvin ansaittuja, leppoisia eläkepäiviä viihtyisässä kodissaan Vampulassa.

Jälleen kotona

- Palattuamme evakosta kotiin oli ainoastaan sikala hävinnyt taivaan tuuliin. Meidänkin maille oli kaitvettu juoksuhautoja, joten seudulla oli taisteltu lujasti. Maastossa lojui sodan jäliltä kaikenlaista, ja meitä lapsia oli kielletty koskemasta niihin. Sisareni Hilja oli tuolloin 3- tai 4-vuotias.

Eräänä päivänä hän löysi kranaatin, nosti sen ylös ja huusi: ”Minä löysin käsikranaatin!” Pelästyneenä käskin laskea sen hiljaa maahan ja lähteä sieltä pois.

Saareksen koulu oli su-pistettu. Siellä olleet sotavangit siirrettiin muualle, jotta koulutoiminta pääsisi alkamaan. Koska Toivo Arola osasi lukea jo ennen kouluunmenoa, pääsi hän suoraan toiselle luokalle. Käytyään sitä muutaman viikon siirtyi hän yläkoulun puolelle. Niin kului talvi.

Koululle saatiin uusi harmoni vasta keväthuhlaan. Opettajan säestäessä he lauloivat porukalla: ”Jo joutui armas aika ja suvi suloi-

nen...” Vieläkin, 60 vuoden takaa, nuo sävelet soivat kauniina Toivon korvissa.

Äkkilähtö Pohjanmaalle

Lähtö toiselle evakkomatkalle 3. syyskuuta 1944 tuli myös Arolan perheelle äkkiä. Tunnin kuluttua tiedon saapumisesta heidän piti olla koululla. Kotona heitä oli mummo, äiti ja neljä lasta. Siinä oltiin vähän shokissa kerättäessä vaatteita ja evästä matkaa varten. Kun lähdettiin, ohra jäi viisikoille ja osa viljasta kasvamaan, sillä työvoimaa ei ollut isän ollessa IS-joukoissa.

- Laitumelle jäänyt karja tuli yhteiskuljetuksessa Ylistaroon, missä siirtolaisten eläimet oli koottu yhteiselle isommalle laitumelle. Lehmillä oli omat nimensä. Kun lähdimme karjaa katsomaan, niin näin jo kaukaa meidän lehmän. Huudettuaani sitä nimeltä se tuli meidän luokse.

- Isä tuli sitten myöhemmin, kun oli ensin saanut

asiat kotona hoidettua, ja sanoi, että sieltä se Osmo (hevonon) tulee perässä. Mutta äidilläpä olikin kerrottavaa: Osmon nahka odotti jo orrella. Se oli jouduttu matkalla teurastamaan.

Saareksen koulun entiset oppilaat palasivat koulun raunioille vuonna 1992. Rapuilla istumassa vasemmalta Sinikka Toola (s. Roininen), Eeva Järvinen (s. Toropainen), Maila Lentolehto (s. Taivainen), Toivo Arola, Manu Roininen, Aila Okko (s. Lipiäinen), Viljo Taivainen ja Eila Pamppunen (s. Lipiäinen). Näitä rappuja pitkin kulkien Toivo Arola aloitti koulutiensä noin 63 vuotta sitten.

Yhdessä yrittäjinä

Vuodet vierivät. Aikoi-naan Toivo Arola avioitui Kauvatsalta kotoisin olevan Kyllikin kanssa. Heillä oli Pikku-Vampulassa maatila, joka ei antanut perheelle riittävää toimeentuloa. Niinpä he ostivat sirkkeli-sahan, minkä kanssa he kiersivät yhdessä talosta toiseen sahaamassa.

Muutaman vuoden kulluttua he myivät tilan ja ostivat nykyisen paikan, jonne sirkkeli kiinnitettiin pysyvästi paikalleen. Koska sahausta ei ollut ympäri-vuotisesti, hankittiin höylä-kone. Aluksi Kyllikki ja Toivo Arola myös höyläsivät yhdessä. Myöhemmin keskityttiin vain höyläämiseen.

Työtä on riittänyt. Kysyntä on ylittänyt tarjonnan. Vuosien ja vuosikymmeni-en kuluessa yritys on laajentunut. Vastuu on siirtynyt pojalle. Oman perheen lisäksi palkkalistoilla on kymmenen vierasta työntekijää. Tuotteita viedään muun muassa Saksaan ja Tsekkiiin, joskus on viety jopa Japaniin ja Australiaan asti.

Työntäyteisten vuosikymmenien jälkeen Kyllikki ja Toivo Arolalla on vihdoinkin aikaa toisilleen. He viettävät leppoisia eläkepäiviä kauniissa kodissaan Loimijoen rannalla.

Raili Poutanen

Pyhäinpäivän lähestyessä palaa mieleeni yksi erilainen päiväkerhon päättäminen.

Jokaisena kerhopäivänä kaikkien monenlaisten puuhien jälkeen lopetimme kerhopäivän hiljentyen loppulauluun, rukoukseen ja toivotukseen: ”Kiitos tästä päivästä ja näkemiin.” Lieneekö ollut enne vai oliko sattumalla sormensa pelissä, kun yhtenä perjantaina 14 lapsen päiväkerhoryhmässäni tapahtuikin aivan eritavalla tuo kerhopäivän päättäminen. Nimittäin yhtäkkiä kävi vain niin, että koko porukka oli kanssani lattialla yhtenä ”ryt-äkkänä” ja iloisina lauloimme: ”Sinusta kauheesti tykkään, siksi mä rutistan Sua. Eikä mua harmittais yhtään, jos Sinä halisit mua.” Ja me todella halattiin ja rutistettiin toisiamme. Kaikki.

Seuraavalla kerhokerralla meitä ei

Lasten suru

enää ollutkaan samaa määrää. Pieni Ville-poika oli pois. Pöydällä, Villen paikalla olikin palamassa kynttilä ja siinä oli valkoinen enkelikin. Villeä ei enää ollut joukossamme. Hän oli veljensä Ollin ja isänsä kanssa menehtynyt sunnuntai-iltana autokolarissa.

Järkyttyneinä muistelimme yhdessä vietettyjä kerhopäiviä, jolloin Ville vielä oli ollut mukana. Jokainen muisti Villestä joitakin erilaisia asioita. Keskustelimme niistä. Itkimmekin yhdessä.. Villen hautajaisissa olimme laulamassa kaksi Villelle rakasta laulua.

Koko kevään teimme surutyötä yhdessä ryhmän kanssa. Monta monituista ker-

taa iski ryhmään ”Ville-ikävä”. Ja silloin sitä kesken kaiken kipaistiin tien toisella puolella olevalle hautausmaalle Villelle laulamaan. ”Taivaan Isällä on paljon lapsia, paljon lapsia on Taivaan Isällä. Sä, Ville, yksi oot ja Olli myös, siis kiitos Herralle.”

Meillä riitti monenlaisten kuolemaan liittyvien asioiden pohtimista ja selvittelyä. Erityisesti jäi mieleen pari asiaa, joista kuulin lasten keskenään keskustelevan. Tytöt pohtivat tahollaan, missä suojelusenkeli oli juuri silloin. Vastauskin löytyi, kun eräs tytöistä sanoi: ”No, katseli varmasti muualle päin.” Poikien pohtiessa Villen kohtaloa sanoi eräs toinen Ville-

poika: ”Kyllä kai meitä Villejä oli yksi liikaa.”

Lapset myös halusivat, ettei Villen tilalle oteta ketään muuta. Tätä lasten toivomusta kunnioitettiin. Villen paikka oli tyhjä. Ville oli Taivaan Isän luona. Pieni Jussi-poika kuuluttikin yhtenä aamuna nähneensä, kuinka yksi tähti ”tuikutti” ja että se oli varmasti Villen tähti.

Lasten suru oli aitoa. Olikin hyvä, että saimme koko ryhmän voimin olla sitä jakamassa. Kaikesta huolimatta juuri sinä keväänä luotiin turvallista Jumala-kuvaa lapsille. Villeä ei unohdettu. Ja aina kun joku halusi Villen kuvaa katsella, se kaitvettiin esiin, laulettiin ”Ville-laulut”, minkä jälkeen päästiin jatkamaan kerhopäivää monien puuhailujen merkeissä.

Terttu Ketola

Riihilampi alias Tuomaan lampi sijaitsee Kurkjoen Rummunsuon kylän pohjoisosassa. Meille Rummunsuolla syntyneille se oli monien muistojen lampi. Uintipaikkana se oli mieluisen niin Poskalan kuin Puntalankin ryhmän lapsille ja aikuisille.

Kesäsunnuntaisin Riihilampi oli kokoontumispaikkana mitä parhain. Joskus saimme arkenakin luvan naapurin tytön kanssa mennä lammille. Lupa tuli tie-

tysti useiden varoitusten saattelemina. Ei saanut puljata vedessä niin kauan, että leuat alkoivat jäkättää. Meidän mielestä se ei ollut ongelma. Kun jyrkän Jukulanvaaran yli polkua kuljettiin kotiin päin oli aurinkoisina lämpiminä kesäpäivinä perillä yhtä kuuma kuin sieltä lähtiessäkin.

Lampeen oli rakennettu pyöreistä puista loivasti aleneva, leveä laituri. Siitä hevoset pääsivät paremmin uimaan kuin pehmeältä mu-

tarannalta. Se laituri oli meille uimataidottomille lapsille oikein hyvä.

1930-luvulla sattui lammilla hukkumistapaus. Nuori tyttö oli lähtenyt uimaan yli lammin. Hän oli hyvä uimari, mutta taisi laskea voimansa väärin tai sitten hän sai jonkin sairauskohtauksen. Hänen nimensä oli Saimi. Aino-niminen 13-vuotias tyttö hukkui kylän toiseen lampiin, Täärinlampiin.

Talvisin pojat rakensivat

▲ *Riihilampi Loposen rannasta katsottuna. Riihilampi oli lapsena Aino Riikoselle mieluisen uintipaikka.*

Rummunsuon Riihilammilla majavat olivat padonneet laskuojan, ja vesi oli päässyt kesäkuussa 2004 nousemaan rantakoivikkoon ja läheiselle pellole asti.

tellyt, kuinka paljon huopatossun jälkiä siellä oli. Osa jäljistä oli vähän tieltä hortahtaneenkin jälkiä.

Se, minkälainen Riihilampi on nyt, näkyy oikeista kuvista. Pinta-alaltaan se on ainakin paljon laajempi. Majavat ovat tukkineet laskuojan, ja vesi on nousnut entisille viljelysmaille ja metsään. Kaunis ranta-koivikko on kuollut. Täytyy taas kysyä, miksi Neuvostoliitto ja myöhemmin Venäjä on tarvinnut ja tarvitsee meidän maitamme. Siksi, että siellä ei ole tarpeeksi heitteille jätettyjä metsiä ja pelloja. Muistossamme Riihilampi yhä elää iloisten lasten ja toimeliaiden ihmisten virkistyspaikkana.

Aino Riikonen

MUISTA!

Lahjaksi

KURKIJOKI-KIRJAT
VIIRIT JA VAAKUNAT

Kurkijokelaisen toimitus:

Vesikoskenkatu 13 As 21
32200 LOIMAA
Puh.no (02) 762 2551, 050-521 3336

Ravitsemusremontista apu moneen vaivaan

Energisyys, iloisuus ja terveys ovat loppujen lopuksi kiinni oikeaoppisesta ravinnosta, vakuutti ravitsemuskouluttaja, mikrobiologian ja elintarviketeknologian lisensiaatti Paula Heinonen luennoidessaan Huittisissa 14.10.2004.

- Suoliston merkitys terveydellemme on erittäin tärkeä. Aivomme ovat siitä riippuvaisia. Jos ruoka ei imeydy suolistossa, eivät aivotkaan voi hyvin.

Paula Heinonen kertoo, että pelkästään lääkkeet eivät riitä suolisto-oireiden hoitoon. Täytyy selvittää oireiden taustalla oleva syy, tutkia potilaan elämäntavat sekä hoitaa vastustuskyky ja limakalvot kuntoon. Näin hoidetaan potilas kokonaisvaltaisesti.

Koulutuksensa lisäksi hänellä on asiasta myös henkilökohtainen kokemus. Työperäisen astman vuoksi hän söi alle 30-vuotiaana muun muassa kymmenittäin antibioottikuureja. Kuultuaan kokonaisvaltaisesta terveydenhoidosta hän teki täydellisen ravitsemusremontin suoliston ja bakteerikannan tervehdyttämiseksi. Puolen vuoden kuluttua hän pääsi irti lääke-

keistä ja tulehduskierteestä.

Heinosen mukaan monen neurologisen vaivan, esimerkiksi päänsäryn, epilepsian ja jopa dementian taustalta saattaa paljastua pitkään muhinut suolistoperäinen sairaus. Myös toistuvat infektiosairaudet, stressi, masennus ja nivel-säryt voivat olla merkkejä huonosti toimivasta ruoansulutuksesta.

Vastustuskyky

Kun ihmisellä on hyvä immuunipuolustus eli vastustuskyky, niin sairastumisen riski pienenee huomattavasti. Vastustuskyky taas liittyy suoraan ravitsemukseen.

Voidakseen toimia hyvin vastustuskyky tarvitsee vitamiineja, hivenaineita, rasvahappoja, kuituja ja proteiinia. Niitä saadaan vihanneksista, marjoista, hedelmistä, pähkinöistä, kokojyväviljasta ja siemenistä. Ne tulisi syödä käsittelemättöminä. Sen lisäksi, että ne parantavat vastustuskykyä, ne myös vaikuttavat veren sokeritason säätelyyn.

Täytettyään 40 vuotta moni kokee yllätyksen. Rasva ja neste on naisella kerääntynyt käsivarsiin,

reisiin ja takamukseen. Miehellä taas kasvaa vatsakumpu. Paula Heinonen suosittelee kohtuullista liikuntaa sekä ruokavalion tarkistusta ja tarvittavaa korjausta. Ellei tätä tehdä, niin vuosien karttuessa lisääntyvät erilaiset säryt ja kolotukset.

Kuidut

Ravintokuiduilla on tärkeä tehtävä paitsi suolistossa myös koko ruoansulatuksessa. Ne myös tasaavat aterian jälkeistä veren sokeripitoisuutta. Ellemme saa niitä riittävästi, on seurauksena suoliston toiminnan ongelmia ja bakteerikannan muutoksia.

Runsaasti kuituja sisältävä ruokavalio vaikuttaa myönteisesti myös kolesteroli- ja sokeriaineenvaihduntaan ja ehkäisee sydän- ja verisuonisairauksia sekä paksusuolen syöpää.

Täysjyväleivän lisäksi tulee käyttää myös täysjyvämakaroneja, -riisiä ja -muroja sekä erilaisia lisäkuuituja, mitkä ovat sokerittomia sekä säilöntä- ja väriaineettomia, joten muistetaanpa tutkia ne pakkausten kääntöpuoletkin.

Eläinkunnan tuotteista

Heinonen kehottaa käyttämään lähinnä kalaa, hapanmaitotuotteita ja vaaleaa lihaa.

Rasvat

Yleensä rasvat yhdistetään lihomiseen sekä erilaisiin sairauksiin ja suositellaan käyttämään kevyt tuotteita, mitkä sisältävät paljon sokeria ja muuttuvat elimistössä rasvaksi.

- Me tarvitsemme hyviä rasvoja. Päivittäin tulisi käyttää kylmäpuristettuja oliivi- ja rypsiöljyjä sekä kalaa, vihreälehtisiä vihanneksia ja pähkinöitä. Välttääkseen kaupan kevytlevitteitä voi itse tehdä hyvän levitteen panemalla tehosekoittimeen 100 g pehmentynyttä voita, 1 dl kylmäpuristettua öljyä ja 1 dl vettä (+yrttejä). Sekoitetaan tasaiseksi. Jääkaapissa se säilyy viikon, kertoo Heinonen.

Atkinsin dieetin tapaiset eläinkunnan tuotteita runsaasti sisältävät laihdutuskuurit eivät saa tukea Heinoselta.

Kahvi

Suomalaiset ovat maailman kovimpia kahvinjuojia. Aamulla aloitetaan ko-

tona, työpaikalla jatketaan, sitä tarjotaan kylässä ja lähes kaikkialla.

- Kahvin kofeiini kiihottaa keskushermostoa. Piristymme. Samanaikaisesti se lisää stressihormonien eritystä, kohottaa verenpainetta, heikentää ääreisverenkiertoa ja raudanimeytymistä, unihäiriöt lisääntyvät ja lisäksi se aiheuttaa psyykkisen ja fyysisen riippuvuuden, luettelee Paula Heinonen.

Kahvilla ja valkoisella leivällä saadaan veren sokeripitoisuus nopeasti nousemaan ja taas laskemaan. Kun otetaan taas kahvia ja pullaa, saadaan vain tyhjiä kaloreita ja painon nousu vain jatkuu.

Syö säännöllisesti

Kiireinen (välinpitämätön?) ihminen jättää aamiaisen väliin eikä ehdi syödä lounastakaan. Kotiin tultua hänelle kelpaa kaikki syötävä, paitsi sitten varsinainen ruoka. Sen seurauksena hän napastelee pitkin iltaa, saa tyhjiä kaloreita, mikä johtaa puotostiloihin ja jatkuvaan syöpöttelyyn, koska elimistö ei saa tarvitsemiaan rakennusaineita.

Ellet halua aamupuuroa,

niin erilaiset pirtelöt ovat nopeita tehdä. Syö lounas, välipalaksi vaikkapa omena, kotona päivällinen ja illalla jotain kevyttä. Käytä tuoreravintoa! Kaikesta nauttimastamme ravinnosta tuoreruoan osuuden pitäisi olla 50 %.

Älä unohda myöskään riittävää vedenjuontia. Suosi luomutuotteita, ota päivittäin vahva hivenainevitamiinivalmiste, ulkoile, nuku riittävästi, nauti perheestä ja ystävistä - elä!

- Aloita pienin askelin. Jos välillä retkahdat, niin muista, että päivä se on huomennakin, rohkaisee illan luennoitsija.

Tilaisuuden järjestivät hermorataterapeutit Riikka-mari Ala-Haavsto ja Maija Leppälä. Sen juonsi Riikka-mari reippaaseen tyyliinsä. Väliajalla saimme myös makunautintoja maistellesamme erilaisia pirtelöitä.

Tilaisuuden nettotuotto on lahjoitettu Huittisten seudun terveydenhuollon kuntayhtymälle lasten ja lapsipotilaiden iloksi. Tytöt ovat lupailleet Paula Heinosen luennoille jatkoa ensi keväänä.

Raili Poutanen

Keltaisen keinun tarinoita

Vanha mies on Kaseva-yhtyeen esittämä laulu vuodelta 1974. Kuulin sen ensimmäisen kerran teinikäisenä koululaisena ja siitä tuli lempikappaleeni pitkäksi aikaa. Nyt kolmen vuosikymmenen jälkeen sitä soitetaan jälleen. Laulun viehäytys ei ole kadonnut minnekään, vaan se soi yhtä kauniina ja melodisena vieläkin. Sanat laittavat miettimään oman perheen vaiheita ja menneisyyttä ja tuovat mieleen myös sota-ajan muistoja, joita olen kuullut omien vanhempieni ja isovanhempieni kertovan. Ajan rattaat pyörivät kuitenkin eteenpäin. Laulajatkaan eivät ole enää nuoria poikia, vaan elämää nähneitä miehiä, mutta ovat lähteneet kiertueelle jälleen.

Keltainen keinu

Lapsuuteni kotipihallakin oli vanha keinu, sattumoisin juuri keltainen väriltään. Se oli sellainen ketjun varassa riippuva kennon keinu, jossa sai otettua hyvät vauhdit. Talveksi se kannettiin aina litiერი ja keväällä nostettiin paikoilleen vanhan pihlajan katveeseen. Vuosikaudet se palveli kasvavia lapsia ja jalkojen lepuuttajia.

Laulun tapaan keinussa oli vuosien saatossa istunut myös monia vanhoja miehiä, näitä kurkijokelaisia ”tervaskantoja”. Varhaisimmat muistot ovat kuusikymmenluvun kesältä, kun olin juuri saanut ensimmäisen luokan käytyä. Sodan nähnyt, ennen aikojaan harmaantunut ja vanhentunut Heikki-pappa joskus istuskeli keinussa, kun oli väsynyt ja sairaanoloinen. Näytin ensimmäisen todistukseneni papalle, vaikka eihän se mikään huippuhyvä paperi alussa ollut. Ympäristööppi ja askartelu olivat kuutosia. En vain oppinut kihartamaan sitä silkkipaperia, vaan aina se katkesi juuri ratkaisevalla hetkellä. Kun kesäloma alkoi, pappa opetti lakaisemaan tuvan

lattian ja auttamaan kotitoissa naisväkeä. Tärkeäksi tehtäväksi sen silloin otinkin, kun olin suuren perheen nuorin ”nainen”.

Naisväellä oli siihen aikaan niin paljon tehtävää maalaistalossa, etteivät ehtineet keinuttelemaan kesäaikaan. Oli navettatyötä, ison porukan pyykit ja ruokahuolto, kasvimaan laittoa ja siivousta.

Isä joskus iltaisin istui keinussa, lepuutti väsynytä selkäänsä ja ehkä mietti, mistä saisi lisätienistä suuren perheen elättämiseen. Ei ollut helppoa olla siirtokarjalainen pienviljelijä Varsinais-Suomessa.

Samana kesänä muutama päivää myöhemmin istuin keltaisessa keinussa. Tuvan ikkuna oli auki ja sisältä kuului radion ääni. Siellä soitettiin senaikaista iskelmää, Johnnyn ”Kissankellojen aikaan”. Sairaalaista oli soitettu, että Heikki-pappa oli nukkunut pois, juuri kissankellojen aikaan. En oikein ymmärtänyt, miksi kaikki itkivät. Minulta ei itkua tullut, vaikka kuinka yritin.

Musiikki tuo usein mieleeni muistoja. Kun kuulen tuon kissankellolaulun radiosta, palaan aina tuohon vuoden –67 kesään ja siihen

hetkeen, kun kuulin, että Heikki-pappaa ei enää ole muuta kuin muistoissa.

Monen vuoden jälkeen

Seitsemänkymmenluvun loppupuolelta muistuu mieleen omat ylioppilasjuhlani. Olin hieman hämilläni juhlan keskipisteenä olosta. Todistus tosin oli parantunut huomattavasti, ja askartelukin jo sujui paremmin kuin ekaluokalla. Sukulaisia ja tuttavია kävi onnittelemassa tuoretta ylioppilasta tuona tärkeänä päivänä. Miehet viihtyivät pihamaalla, ja keinussa riitti istujia. Viihtyipä siinä äidin isä, Juho-pappakin muiden muassa. Muistot tästä toisesta papasta, joka asui kauempana, liittyivät usein perhejuhlisiin. Pappa viihtyi todella keinutuolissa. Siinä oli hyvä pohtia maailman menoa ja kertoa kalajuttuja. Iloiset tummat silmät vain vilkkuivat ja etusormi heilui puheen tahdissa. Sama ominaisuus näkyy periytyneen äidillekin.

Suurin osa keinumuis-toista liittyy heinäkuun aikaan. Silloin kun vanhempani vielä kävivät Kurkijuhlissa, tuli kauempana asuvia sukulaisia ja tuttavია juhlista yökylään. Voi sitä puheensorinaa ja riemua,

Siivoustalkoiden levähdystuokio Savolaisen pihamaalla vuonna 1992.

Vanha mies

*Vierii päivänsä hiljalleen
iltaan aamunsa taipuu.
Kulkee hetkinen toiseen hetkeen
menneisyyteen vaipuu.
Jokaisen veljensä hän
toivoisi ymmärtävän,
vain tahto rauhan, rakkauden
on turva ainut ihmisen.*

*Vaihtuu lehtensä toiseen lehteen
kentille sankarit kaatuu.
Vaihtuu koiransa uskollinen,
vaimonsa maahan maatuu.
Keltaiseen keinuunsa jää,
iltaisin hän miettimään.
On täynnä tuskaa maailma tää
hetket lipuu hämärään.*

Hetket lipuvat hämärään

Kävin viime viikolla tervehtimässä keltaisessa keinussa istuneita Liedon kirkkomaalla. Pakkanen ei ollut vielä vienyt kaikkia kesän kukkia. Istutin purppuranaiset kanervat hopealehtien keskelle. Lakaisin syksyn keltaiset lehdet syrjään ja sytytin kynttilän isän syntymäpäivänä. Hymyilin itsekseni, olin siivonnut papan antamien oppien mukaan. Viivyin hetkisen haudan äärellä poislähteneitä omaisia muistellen. Olin ollut kaikkien viimeisissä päivissä mukana. Muistin Heikki-papan hevoset ja pectus-karkit. Kovalla ukonilmalla pappa aina koki lapsikatraan vierelleen tuvan lattialle, eikä enää pelottanutkaan niin paljon.

Emma-mamma lähti silloin, kun olin juuri mennyt kihloihin. Viimeisenä muistona olivat mamman kutoimat villasukat, jotka jäivät kesken, kun lähdön aika tuli. En ole tohtinut vielä jatkaa toista sinistä villasukkaa loppuun, vaikka kantapää oli jo tehty. En ehkä osaisikaan tehdä yhtä hyvää jälkeä, sillä lanka on ohutta ja työn jälki kuin koneella tehtyä. Kaksi vuosikymmentä sukat ovat jo odottaneet laatikossa. Ehkä eräänä päivänä tartun työhön ja vien sen loppuun.

Isällä oli tapana tulla aina ulko-ovelle saattamaan, kun vieraat lähtivät.

Muistan isän viimeisen käden heilautuksen rappusilta, kun olin lähdössä autolla pihasta lapsien kanssa. Vilkaisin vielä taustapeiliin ikään kuin olisin aavistanut jotain. Seuraavaksi näin hänet sairaalan sängyssä, kun hän oli jo matkalla jonnekin. Sinä sunnuntaipäivänä äidin ja isän piti tulla meille kylään, ja olin kutsunut muitakin sukulaisia samaan aikaan. Kaikki muut tulivat, mutta isä ei enää tullut. Päivästä tulikin surujuhla. Siitä on nyt jo yli kymmenen vuotta aikaa.

Aika kultaa muistot

Nyt minulla on pihassa oma keinu ja sillä on erilaiset tarinansa kerrottavana jälkipolville. Marraskuussa ei ole enää istujia, vaan keinu heiluu tuulessa yksinään odottaen ensimmäisiä lumihiutaleita. Pyhäinpäivänä käymme viemässä kynttilät keltaisessa keinussa istuneille.

Viikon päästä on isänpäivä. Silloin ne, joilla vielä on isä elossa, voivat käydä tervehtimässä tai soittaa kaukana asuville isilleen. Tärkeintä ei ole lahjat ja vierailun pituus, vaan se, että on läsnä toiselle ihmiselle sillä hetkellä. Aina ei tarvita monia sanojakaan. Kädenpuristuskkin voi riittää, jos sairaus on jo vienyt voimat.

Minä käyn perheeni kanssa sytyttämässä kynttilän haudalle ja muistelen.

Marja Leena

Kirkolliskokous kokoontuu Turussa 8.-12.11.

Suomen luterilaisen kirkon kirkolliskokous on koolla Turussa 8.-12. marraskuuta. Edustajat keskustelevat esimerkiksi kielilaista, maahanmuuttajien tai pakolaisen mahdollisuudesta liittyä seurakunnan jäseneksi sekä kummiudesta. Kirkolliskokouksen hyväksyttäväksi tulevat kirkon budjetti sekä saamenkieliset kirkollisten toimistusten kaavat.

Kokousviikko alkaa messulla, jota vietetään Maarian kirkossa maanantaina 8.11. klo 9. Messun toimittaa piispa Simo Peura avustajinaan Lapuan hiipakunnan kirkolliskokous-edustajat.

Seurakunnan jäseneksi ilman vakituista kotikuntaa

Kirkkohallitus esittää kirkolliskokoukselle, että ulkomaalainen maahanmuuttaja, joka on vailla kotikuntaa tai henkilötunnusta, voisi liittyä seurakunnan jäseneksi. Nykysäädösten mukaan seurakunnan jäseneksi voi liittyä, jos henkilöllä on kotikuntalain mukainen kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka.

Esityksen mukaan maahanmuuttaja voisi liittyä seurakuntaan määräajan kuluttua maahantulosta. Määrääjaksi ehdotetaan puolta vuotta. Henkilön edellytetään esittävän seu-

rakunnalle maistraatin antaman selvityksen henkilöllisyydestään. Puolen vuoden määräajan aikana liittyjä voisi osallistua kasteopetukseen ja tutustua seurakuntaan.

Kirkon jäsenyydestä kiinnostuneita maahanmuuttajia, pakolaisia ja opiskelijoita arvioidaan olevan joitakin satoja. Uudistus helpottaisi heidän kotitutumistaan maahan.

Kummiutta ehdotetaan laajennettavaksi ekumeenisesti

Piispainkokous esittää säädösten muuttamista siten, että kummine voisivat toimia myös Porvoon sopi-

muksen allekirjoittaneitten kirkkojen konfirmoidut jäsenet. Porvoon sopimuksen ovat allekirjoittaneet Islannin, Liettuan, Norjan, Ruotsin, Suomen ja Viron luterilaiset kirkot sekä Englannin, Irlannin, Skotlannin ja Walesin anglikaaniset kirkot.

Nykyisin kummeiksi on voitu nimetä muihin evankelis-luterilaisen kirkon toimittaman kasteen hyväksyviin kirkkoihin kuuluvia, esimerkiksi ortodokseja, metodisteja ja Suomen anglikaanisen kirkon jäseniä. Piispainkokous esittää myös, että kirkkojärjestykseen kirjattaisiin piispainkokouksen mahdollisuus antaa tarkemmat määräyk-

set kummiutta koskevista asioista.

Käsiteltäviä talousasioita

Edustajat ovat tehneet budjettiin kuusi talousarvioaloitetta. Niissä esitetään työmaapapin palkkaamista Olkiluodon ydinvoimalan rakennustyömaalle, määrärahan varaamista rukoilevaisvirsiens uudistustyöhön ja avustuksia Uudenkaarlepyyn Kristillisen kansankorkeakoulun kunnostamiseen sekä Tahkon lomakappelin toiminnan käynnistämiseen. Kaikki ikäluokat kattavan avioliitetyön suunnitteluun ja toteuttamiseen esitetään määrärahaa.

Nykyiset edustajat koolla toista kertaa

Kirkolliskokous on luterilaisen kirkon ylin päättävä elin. Se käsittelee kirkon uskoa ja oppia, lainsäädäntöä sekä hallintoa ja taloutta koskevia kysymyksiä. .

Nykyisen kirkolliskokouksen kausi alkoi tämän vuoden toukokuussa ja kestää vuoteen 2008. Kirkolliskokouksessa on 96 hiippakunnista valittua edustajaa, joista 32 on pappeja ja 64 maallikoita. Lisäksi jäseniä ovat saamelaiden edustaja, hiippakuntien piispat, kentäpiispa sekä valtioneuvoston edustaja. Puheenjohtajana toimii arkkipiispa.

Kirkolliskokous on koolla yleensä kaksi kertaa vuodessa. (KT 2.11.2004 kh)

Turun Karjalainen Näyttämö toiminut jo 20 vuotta

Vietimme lämminhenkistä juhlaa menneitä muistellen 26.9. seuramme toimitalolla.

Kutsuja oli lähetetty kymmenittäin, osa seuran hallituksen välittämänä eri kerhoille, osa postitse aikaisemmin toiminnassamme mukana olleille. Näin koolla oli n. 50 henkilöä nauttimassa iloisesta tunnelmasta ohjelman, ruokailun ja kahvituksen merkeissä.

Tervetuliaismaljan ja -laulun jälkeen ohaja Maili Suutari kertoi näyttämön toiminnasta vuosien varrelta. Sehän on alkanut jo sotien jälkeen v.1945, mutta yhtäjaksoisesti on esiinnyt vuodesta 1984.

Ohjelmistossa on ollut sekä karjalanmurteisia että yleiskielisiä näytelmiä, ja muutama runokoostekin.

Ohjaaja painotti puheessaan talkoohengen ja harastukseen sitoutumisen merkitystä toiminnan onnistumiseksi. Lämpimät kiitokset häneltä saivat myös uskolliset ja kannustavat katsojat, joita ilman ei olisi mitään mieltä esiintymään.

Lahjoja ja ansiomerkkejä jaettiin pitkäaikaisille näyttämöläisille: Aila Kautiainen (puh.joht.) ja Esko Susi ojensivat Maili ja Oiva Suutarille isot ja aidosti kukkuvat karjalankädet, joiden kaulaan oli ripustettu hopeiset nimilaatat.

Seuran puheenjohtaja Pentti Evesti ja näyttämön sihteeri Kaarina Helenius jakoivat ansiomerkit:

Suomen Harrastajateatteriliiton hopeisen tunnusmerkin saivat Lauri Ruus-

Turun Karjalainen Näyttämö 1984 - 2004, 20-vuotisjuhlat 26.09.04 Turun Karjalatalolla. Ansiomerkkien saajat vas.alk. Oiva Suutari, Markku Paija, Maili Suutari, Helena Aro, Matti Melasniemi, Tuula Ahtiainen, Esko Susi, Mira Niittymäki, Sanna Ahtiainen, Aila Kautiainen ja Lauri Ruuskanen.

kanen (mukana jo v. -45) ja Esko Susi. Karjalan Liittory:n hopeisen ansiomerkkin sai Aila Kautiainen (20v.) ja pronssisen Markku Paija (10v.) Harrastusmerkin saivat Matti Melasniemi, Helena Aro, Sanna Ahtiainen, Mira Niittymäki ja Tuula Ahtiainen.

Harry Harjulan kitarsäestyksen ja Mira Niittymäen johtaman yhteislaulun jälkeen ruokailimme.

Suurkiitos keittiökerho Watruskoille maittavasta pottilohkosta lisukkeineen ja hyvästä kahvista maustekakkuineen.

Lopuksi oli vapaan sanan ja tervehdysten vuoro. Useat kukkalaitteet, kortit, karjalakynttilä, tuohivirsut ja pärekori täyttivät lahja-

pöydän. Lapintähti-ryhmä esitti haitarimusiikkia ja lauluja.

Menneitä muistelivat runoin, sketsein ja kronikoin Kerttu Arminen, Oiva Suutari, Lauri Ruuskanen, Liisa Verhoja Sirpa Aaltonen-Veikkolainen.

Näyttämön puheenjohtaja Aila Kautiainen lausui loppusanat ja lähdimme virkistyneinä kukin tahoillemme. Päässämme pyörivät taas jo uudet suunnitelmat, toivottavasti menneistä voimaa ja oppia ammentaen.

Eläköön ja hyvin voikoon teatteriharrastus edelleen täällä tois'puol' jockey!

Helena Aro
TKN/tiedotussihteeri

Kiitavi aika

Mihin miun vuotein vilahti?
Virran viisiin vikkellästi
kosken kuohuin kaltaisina
kovasti kohisten kuluivat.
Matkaan mahtui monenlaista
sitä ja tätä tapahtui.
Kuluivat kirkkaat päivät
pois pakeni pilvisetkii
vaihtelivat vuodenaajat.
Talvi tuiskuja tuiversi
kevät tuli keikutellen
kesähellekin helotti

synkemmäksi syksy vaihtui.
Leppoisa lapsuuden leikit
kultaista nuoruus kukki
parhaat vuodet työtä tehden,
eläkepäivät jo ennätti.
Nyt on askel jo lyhyempi
monenlaista puuhaa piisaa
viikot vikkellästi vierii.
Luoja suunnitelman mukaan
kuitenkin täällä elellään.

Terttu Ketola
70-vuotispäivänään 27.9.

Karjala-myymälä

Erikoisliike Karjalasta ja karjalaisuudesta kiinnostuneille

Helsingin myymälä,
Kasarmikatu 16

Kauppakatu 41, 53100 Lappeenranta
• Puh. (05) 541 4650, fax (05) 541 4651
• sähköposti: karjaja@myymala.inet.fi
• www.karjala-myymala.fi

KIRKASTA SYYSMAISEMA!
IKKUNAT PUHTAAKSI TALVEKSI!
LOIMAAN SIIVOUS
Päivi Ojala Oy
Puh. 02-762 1027
0500-478 344

KOULULUOKAT / SEURAT
Ansaikaa **700 €**
Myymällä ilman riskiä helposti myytäviä tuotteitamme!
Soittakaa **010 - 850 47 90**

TILAA Kurkijokelainen
Vesikoskenkatu 13 As 21
32200 Loimaa
Avoimna: Ti & Pe klo 9-14
puh. (02) 762 2551
Matkapuh. 050-521 3336

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA
LOIMAAN MUSIIKKI
Puh. 7622 950,
Oikokatu 3
Avoimna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

Asianajaja
ASIANAJAJA
on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeus-turva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN
Varatuomari
Julkisen kaupanvahvistaja
Kauppalanenkatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY
Varatuomari Jari Heikman
varatuomari Kaarina Nylamo
oik.yo Tiina Tähtinen
Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

KukkaBox
Puh. 762 2669
Vastapäätä Loimaan Aluesairaala

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO
Kauppalanenkatu 2, puh. 763 2001
Avoimna: Ma - pe 8.30-17

HAUTAKIVET
Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä palvelua
LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Haapasen Hautaustoimisto
TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857
Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa
Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

Tarjoukset voimassa: Perjantaina 5.11.2004

Loppuviikon parhaita makuja Sparista!

HK Marinoitu Porsaan Uunifile

4,99 kg

Kariniemen marinoidut broilerin filesuikaleet 300 g (9,83 kg)

2,95 kg

SPAR® Lohkoperunat tai Valkosipuliperunat 500 g (1,98 kg)	Valio Olttermanni 17 tai Olttermanni 900 g - 1 kg (7,54-8,79 kg)	Vaasan Täyshyvät 640 g (3,42 kg)	Ingman Vanilja jäätelö 1 l
0,99 ps	6,79 pkt	2,19	0,99 pkt

Hautakynttilä sadesuojalla 68 x 135 mm (0,50 kpl)	Koff III-olut 12 pack 7,75+1,20 (1,96 l)	Atria Peruna-, Italian- ja Punajuuri salaatti 500 g (2,78 kg)	HK:n ohuen ohuet Keitto-kinkku, Yli kypsä saunapalveli ja kalkkunafile 300 g (9,83 kg)
2,00 4 kpl	8,95	1,39 rasia	2,95

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

PYHÄPÖYTÄÄN
Suomalainen nautan ulkopaisti **5,99 kg**
Suomalaiset nautan ulkofilepihvit **15,90 kg**
Norjalainen MERILOHIFILE **4,99 kg**
Suomalainen savukirjolohi **6,90 kg**

TUORETORILTAMME
Espanjan satsuma **0,99 kg**
Italian vihreä ja tumma rypäle **1,99 kg**

Palvelemme Pyhäinpäivän aikaan:
Perjantaina 5.11. **7.00-21.00**
Lauantaina 6.11. vietämme pyhää
Sunnuntaina 7.11. **12.00-21.00**

LOIMAAN

Alko 762 2062
nonstop parturi 040-765 7028
Näilläistä muuttia -Loimatar- 762 2848
Kahvila Helmi 762 4432
LOP-Kultapiste 763 2150
Olgatar 762 1413
Ritvan ja Olin Eines-keittiö 763 68520

SPAR